

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА
ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ
РАБОТА - 2013 година

*Приета с Протокол № 18
от заседанието на Министерския съвет на 7 май 2013 г.*

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Националната програма по безопасност и здраве при работа – 2013 година (НПБЗР – 2013 г.) е разработена в изпълнение на решение на Националния съвет по условия на труд от 5 февруари 2013 г. Тя е документ, чрез който Правителството на Република България определя своите цели и приоритети в областта на безопасните и здравословни условия на труд. Очертани са ангажиментите на държавните органи, работодателските организации, организациите на работниците и служителите, неправителствените организации и др. за осигуряване на благосъстоянието при работа, като се отчитат промените на работното място и възникването на нови професионални рискове в условията на икономическа криза. Реализирането на тази програма се разглежда като неразделна част от мерките за постигането на общата цел за икономическо развитие на страната, а именно - повишаване благосъстоянието и качеството на живот на всички социални групи в обществото.

Програмата включва и доразвива изпълнението на основните приоритети от Стратегията по безопасност и здраве при работа 2008-2012 г., като следва и новите насоки за развитие на политиката на Европейския съюз, очертани от Европейската комисия в приоритетите на Стратегия Европа 2020 за създаване на условия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, в полза на гражданите, предприятията и работниците. Съобразена е и с препоръките на Международната организация на труда за насърчаване на безопасните и здравословните условия на труд, с цел намаляване на трудовите злополуки и професионалните болести.

НПБЗР – 2013 г. е в съответствие с приоритетите за осигуряването на заетост за възможно най-широк кръг работоспособни граждани, като насърчава създаването на такава работна среда, която да дава възможност на работещите да играят пълноценна роля в трудовия живот. Насочена е към осигуряване на такива условия на труд, при които работата да стимулира здравето и благополучието на хората, да дава възможност за задържане на работа и да осигурява лично удовлетворение от изпълняваната работа.

2. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Основна цел: Превенция на свързаните с работата заболявания, професионални болести и трудови злополуки

Цялостната концепция на програмата е насочена към превенция преди рехабилитацията и рехабилитация преди преждевременното (ранното) напускане на пазара на труда.

Реализирането на законодателни, организационно-технически, здравни и други превантивни мерки ще допринесе за:

- осигуряване на необходимото ниво на защита на работното място;
- подобряване на здравето на работниците и служителите;
- продължаване на тенденцията за устойчиво намаляване на трудовия травматизъм.
- подобряване на качеството на работата.

За постигане на основната цел на НПБЗР-2013 г. ще се изпълняват мерки в следните **приоритетни области**:

- Гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд;
- Ефективно управление на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място;
- Насърчаване на промените в поведението на работещите и работодателите към прилагане на подход, насочен към укрепване на здравето и работоспособността.

Приоритетна област 1. Гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд

Националното законодателство в областта на безопасността и здравето при работа съответства на правото на Европейската общност. Въведени са изискванията на всички директиви на Европейския съюз, които са в сила за държавите-членки. Новите директиви на Европейския съюз, свързани с безопасността и здравето при работа, се въвеждат и влизат в сила със срокове, определени от Европейската комисия и еднакви за всички държави-членки на Европейския съюз. Изградена е система от норми, конкретни изисквания и задължения за осигуряване на безопасност и здраве при работа, която създава реална основа за реализиране на принципите на единния европейски пазар.

В съответствие с принципите на по-доброто регулиране е необходимо съществуващата законодателна рамка да се подобрява, особено по отношение на специфичните нужди на малките и средни предприятия. Важно е обаче да не се нарушават принципите за минималните изисквания за осигуряване на БЗР, да не се намаляват съществуващите нива на защита, както и да не се създават условия за нелоялна конкуренция. В тази връзка е и голямото предизвикателство - подобряването на условията на труд да не бъде подчинено на чисто икономически съображения.

Анализът на изпълнението на приоритетите на Стратегията по БЗР 2008-2012 г. показва, че е необходимо да се насочат усилията за усъвършенстване на законодателството, свързано със:

- минималните изисквания относно микроклимата и осветеността на работното място;
- техническата безопасност в рискови сектори на икономиката, като металургията и др.
- задължителните медицински прегледи на работниците и служителите.

Налагането и единното прилагане на законодателството е сред най-важните предизвикателства на политиката в областта на БЗР. В тази връзка е важно **контролът** да не се извършва само в името на работниците и служителите, но и в името на осигуряване на свободна и лоялна конкуренция.

В контекста на постигане на максимално ниво за защита на работещите, при осъществяване на цялостния контрол по спазване на трудовото законодателство ИА „Главна инспекция по труда” (ИА ГИТ) успешно съчетава и прилага мерките за контрол и превенция. Агенцията ще продължи изпълнението на планираните мерки, свързани с модернизиране работата на инспекцията по труда чрез: укрепване на административния капацитет; усъвършенстване на методологията на контрол; подобряване на планирането и организацията на дейността; усъвършенстване на системата за обучение и квалификация; повишаване на мобилността и въвеждане на информационните технологии в работата; прозрачност на цялостната дейност на инспекцията по труда пред обществото; сътрудничество с организациите на работодателите и на синдикатите, както и с други

контролни органи. В тази връзка акцентът ще продължи да бъде ефективността на инспектирането и консултирането.

Приоритетна област 2. Ефективно управление на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискове на работното място

Средносрочният преглед на **трудовият травматизъм** поставя акцент върху негативното въздействие на трудовите злополуки от човешка и икономическа гледна точка. Въпреки че е постигнат напредък, все още определени категории работници и икономически сектори са сериозно засегнати от опасност от злополуки.

По данни от Информационната система за трудовите злополуки на Националния осигурителен институт (НОИ) лицата, осигурени за трудова злополука и професионална болест за 2010 г са 2 556 799.

Статистиката на НОИ¹ за трудовите злополуки показва намаляване на **общия брой трудови злополуки** за периода от 2010 г. до 2012 г с 2%. През 2010 г. са регистрирани общо 3086, през 2011 г. – 2752 и през 2012 г. – 3027. За периода се наблюдава тенденция за намаляване на броя на **смъртните трудови** злополуки от 109 за 2010 г на 82 през 2012 г. Намаляване се отчита и при загубените календарни дни от трудови злополуки – 59 %.

Разпределението на трудовите злополуки по **икономически дейности** (КИД-2008) определя секторите с най-висок риск за здравето и безопасността на работещите, както следва:

- „Преработваща промишленост” – 849 трудови злополуки през 2010 г., 701 през 2011 г. и 697 през 2012 г.;
- „Транспорт, складиране и пощи” – 357 трудови злополуки през 2010 г., 298 през 2011 г. и 271 през 2012 г.;
- „Строителство” – 298 трудови злополуки през 2010 г., 248 през 2011 г. и 210 през 2012 г.

От разпределението на трудовите злополуки **по сектори** се отчита най-голям абсолютен брой трудови злополуки в **„Преработващата промишленост“** - общо 849. Следват секторите „Транспорт, складиране и пощи” – 357 злополуки, „Строителство” – 298 злополуки и “Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети” – 204 злополуки. В тези четири сектора са работили общо 1 350 056 осигурени лица, или около 52 % от всички осигурени лица.

Разпределението на трудовите злополуки по **трудов стаж и професионален опит** показва, че през 2010 г. са регистрирани 164 злополуки с работници и служители с общ трудов стаж до една година, което е 6,67 % от злополуките станали на работното място. Имашите стаж по професията до 1 година са допуснали 595 злополуки или 24,21 % от същите. В тази връзка работници и служители без професионален опит и трудов стаж се очертават като уязвима рискова група.

Броят на **малките и средни предприятия (МСП)** в Р България е 204 334 , а общият брой на осигурените лица в МСП е 1 754 436, разпределени както следва:

¹ Данните за ТЗ на НОИ за 2010 г. са окончателни, а за 2011 и 2012 г. – оперативни, актуални към 11.01.2012 и съответно 11.01.2013 г.

- до 4 лица – 259 424 брой осигурени
- от 5 до 9 лица – 194 109 осигурени
- от 10 до 19 лица – 236 242 осигурени
- от 20 до 49 лица - 383 561 осигурени
- от 50 до 99 лица – 319 660 осигурени
- от 100 до 149 лица – 163 714 осигурени
- от 150 до 199 лица – 109 078 осигурени
- от 200 до 249 лица – 88 643 осигурени

Броят на трудовите злополуки в малките и средни предприятия през 2010 г. е общо 1200, което е 49 % от общия брой.

Откритите досиета на лица със съмнение за *професионална болест*, за периода 2001 - 2012 г. в териториалните поделения на НОИ са 2919.

При съобщаваната професионална патология се установява трайна тенденция на намаляване на случаите със съмнение за професионална болест – при средно ниво 330 лица с получени бързи известия за периода 2001 - 2008 г., са регистрирани бързи известия за 111 лица през 2009 г., 47 лица през 2010 г., 49 лица през 2011 г. и 24 лица през 2012 г.

През 2012 г. в териториалните поделения на НОИ са открити 26 досиета за професионални болести, сигнализирани с бързи известия. Заболелите лица със съмнение за професионален характер на заболяванията са 24. Най-голям брой бързи известия са получени в ТП на НОИ, в София-област (5), следват Хасково (4), Пловдив (3), Кърджали (2), Перник (2), Стара Загора (2) и др. Не са получени бързи известия в 18 ТП на НОИ.

В изпълнение на контролната дейност на ИА ГИТ през 2012 г. са извършени общо 56 431 бр. проверки, в 40 347 предприятия. Констатирано е, че:

- в 98 % от проверените предприятия има длъжностно лице, изпълняващо функциите на орган за безопасност и здраве при работа;
- 97 % от проверените предприятия са с изготвена оценка на риска за здравето и безопасността на работещите;
- 97 % от проверените предприятия са с осигурено обслужване на работещите от служба по трудова медицина;
- в 65 % от предприятията са учредени Комитети или Групи по условия на труд (предприятия с до 5 лица нямат това законово задължение).

Като цяло тези показатели леко се повишават спрямо 2011 г. Увеличават се броят на предприятията, в които работодателите утвърждават Програми за предотвратяване, намаляване и ограничаване на риска за здравето и безопасността на работещите. Установява се, че в 95 % от проверените предприятия има приети и утвърдени от работодателя конкретни мерки със срокове и отговорни лица за минимизиране на риска. Предизвикателство пред управлението на професионалните рискове е въвеждането на ефективни системи за мониторинг и оценка на риска, обвързани с прилагането на нови технологии и технически решения, адаптирани към съвременното развитие на науката и техническия прогрес, както и към появата на нови психосоциални рискове – стрес при работа, упражняване на тормоз и насилие на работното място и др.

В сравнение с предходната година, през 2012 г. се запазва съотношението между нарушенията на изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и нарушенията на разпоредбите на Кодекса на труда. Относителният дял на нарушенията в областта на здравословните и безопасни условия на труд е 43 %, а по законосъобразността на трудовите правоотношения – 57 %.

Въпреки очертаните позитивни тенденции за намаляване на трудовия травматизъм и подобряване на условията на труд в предприятията, все още част от производството в редица икономически дейности се реализира с остарели машини и оборудване, които са основен източник на опасности за работещите от една страна, а от друга – намаляват производителността. През 2012 г. контролните органи на ИА ГИТ са констатирани 11 225 нарушения, свързани с обезопасеността на работното оборудване, като най-голям брой от тях са свързани с неосигурена защита от директен и индиректен допир до ел. ток – 6 857 броя и с липсата на предпазни устройства – 1 432 броя. С оглед създаване на по-качествени и сигурни работни места е необходимо да продължи подкрепата за работодатели, които правят инвестиции за подобряване на условията на труд, вкл. реконструкция и модернизация на предприятията и работните места; внедряване на ново, и реконструкция и модернизация на използваното работно оборудване; изграждане на технически системи за контрол на параметрите на работната среда и др. От особено значение в тази насока е и осигурената подкрепа за предприятията по схемата „Безопасен труд”, изпълнявана по ОП „Развитие на човешките ресурси”. По програмата общо за периода е осигурена безвъзмездна финансова помощ в размер на 70 000 000 лв., която ще се разходва за:

- анализ на състоянието и проектиране на организацията на трудовата дейност, общо или на отделни елементи от нея;
- модернизация и/или реконструкция и/или обезопасяване на съществуващи обекти, технологични процеси, машини и съоръжения, свързани с подобряване условията на труд;
- закупуване на лични предпазни средства и специално работно облекло;
- разработване и придобиване на стандарти за безопасни условия на труд във връзка с въвеждане на ново работно оборудване и технологии;
- обучение на служители за безопасна работа с нововъведено работно оборудване и технологии.

Ефективното управление на професионалните рискове изисква прилагането на добре познатите инструменти за превенция в областта на БЗР да се подобри. Тъй като оценката на риска е доказан подход за системното управление на безопасността и здравето при работа, както и важна част от много по-широк процес, който фокусира върху превенцията, ще се работи за осигуряване на високо качество на оценката на риска, като се стимулират лесни за прилагане инструменти, които да подпомогнат предприятията при управление на професионалните рискове.

Статистиката показва, че мускулно-скелетните смущения са една от основните тревоги на работниците и служителите, а психосоциалните рискове, свързани с работата се утвърждават като все по-нарастващ проблем. Като прибавим към тези констатации и застаряването на работната сила, се отчита опасност, влошената работна среда да стане пречка за постигане на по-висока заетост и икономически растеж. Ето защо чрез цялостен подход за превенция на професионалните рискове е необходимо да бъдат убедени работниците и работодателите от огромните предимства на добрата работна среда.

Приоритетна област 3. Насърчаване на промените в поведението на работещите и работодателите към прилагане на подход, насочен към укрепване на здравето и работоспособността.

Законодателството и ефективното му прилагане са от ключово значение за превенция на трудовите злополуки и професионални болести в предприятията. В тази връзка ще продължат усилията за **насърчаване на култура на превенция** чрез дейности, насочени към:

- интегриране на управлението на безопасността и здравето при работа в цялостното управление на предприятията;
- повишаване на осведомеността;
- подобряване на знанията и уменията на работещите по безопасност;
- разработване и разпространение на добри практики за подобряване условията на труд, особено за МСП;
- решаване на проблема за качеството на външните услуги за превенция;
- информационното осигуряване и поддържане на необходимите бази данни в областта на БЗР.

Със Закона за здравословни и безопасни условия на труд е осигурена възможност за реализиране на **програми за диагностика на професионалните болести**. Развитието на програмите за диагностика на професионалните болести е необходима мярка за превенция на здравните рискове чрез повишаване на ефективността от наблюдението. Целта е успешната рехабилитация и реинтеграция на работещите, принудени да сменят работата си вследствие на трудова злополука, или поради различна степен на трайна загуба на работоспособността са останали без работа.

Подкрепата на социалните партньори за провеждане на ефективна политика за здраве и безопасност при работа е важен ресурс. Превръщането на тази подкрепа в конкретни инициативи е предизвикателство както за държавните институции, така и за социалните партньори. Необходимо е да се развие капацитетът за създаване на партньорства между различните организации за провеждане на ефективен диалог и пълноценно участие в процеса на прилагане на политиката по безопасност и здраве при работа, както на национално и браншово равнище, така и на ниво предприятие.

Изпълнението на мерките по приоритетите на програмата ще допринесе за намаляване на:

- степента на професионалните рискове и повишаване на защитата на работещите;
- размера на загубеното работно време в резултат на отсъствие от работа поради временна нетрудоспособност;
- броя на лицата, напускащи предприятията поради лоша работна среда, или преждевременно пенсиониране и неработоспособност (инвалидност);
- разходите, изразходвани от работодателите за съдействие при завръщане на работа (консултации, обучение, приспособяване към работното място и др.);

- загубеното производствено време, произведената продукция и неизвършените услуги, като следствие от събитие, което завършва с травма.
- осигурителната и застрахователната тежест и др.

Изпълнението на заложените мерки е финансово осигурено от: Държавния бюджет, в съответствие с програмните бюджети на отговорните министерства, ведомства и организации за 2013 г.; Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”; фонд „Условия на труд” и други източници.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА – 2013 ГОДИНА

№	Дейност/Мярка	Описание на дейността/мярката	Отговорни институции/Участници	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Полза/Ефект	Необходими средства в лв. / Източник на финансиране
Приоритетна област I. Гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на безопасните и здравословни условия на труд							
Въвеждане на правото на Европейския съюз и на международните стандарти на МОТ в националното законодателство.							
1	Директива 2010/32/ЕС на Съвета от 10 май 2010 година за прилагане на рамковото споразумение за превенция на нараняванията с остри и режещи инструменти в сектора на здравеопазването и болниците, сключено между HOSPEEM и EPSU	Разработване на Наредба № 39 от 2010 г. за утвърждаване на медицински стандарт по профилактика и контрол на вътрешноболничните инфекции	МЗ, НЦЗПБ	Привеждане на законодателството в съответствие с изискванията на Директива 2010/32/ЕС	Обнародван в ДВ нормативен акт.	Ефективна защита на работещите от рискове, свързани с нараняванията с остри и режещи инструменти в сектора на здравеопазването и болниците	Държавен бюджет
Усъвършенстване на националното законодателство по БЗР							
2	Определяне на функциите и задачите на представителите по БЗР на работниците и служителите	Разработване на проект на ЗИД на Закона за здравословни и безопасни условия на труд (ЗЗБУТ)	МТСП, ИА”ГИТ”, социални партньори	Усъвършенстване на законодателството чрез дефиниране на конкретни права, задължения и отговорности на заместник-председателя на КУТ и на представителя на	Одобрен от МС законопроект	Повишаване качеството на превенция и контрол	Държавен бюджет

				работещите по БЗР в ГУТ			
3	Определяне на минимални изисквания за микроклимата на работните места	Разработване на Наредба за минимални изисквания за микроклимата на работните места	МТСП, МЗ	Усъвършенстване на законодателството чрез определяне на минимални изисквания за микроклимата на работните места.	Обнародван в ДВ нормативен акт.	Ефективна защита на работещите от рискове, свързани с неблагоприятен микроклимат на работните места	Държавен бюджет
4	Определяне на минимални изисквания за осветление на работните места	Разработване на Наредба за минималните изисквания за осветление на работните места	МТСП, МЗ	Усъвършенстване на законодателството чрез определяне на минимални изисквания за осветление на работните места.	Обнародван в ДВ нормативен акт.	Ефективна защита на работещите от рискове, свързани с осветлението на работните места	Държавен бюджет
5	Усъвършенстване на системата за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите	Разработване на проект на Наредба за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите	МЗ / МТСП, НЦОЗА, НОИ, социални партньори	Усъвършенстване на законодателството чрез определяне на изисквания за провеждане на задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците и служителите.	Обнародван в ДВ нормативен акт.	Ефективно наблюдение и контрол върху здравето състояние на наетите лица	Държавен бюджет
6	Актуализация на правилници, регламентиращи БЗР:	Разработване на проекти на -. Правилник по безопасността на труда в металодобивните предприятия от системата на цветната металургия (В-01-03-03), МХМ, 1971г;	МИЕТ, МТСП, ИА "ГИТ", социални партньори	Хармонизиране на нормативната уредба със съвременните технологични и управленски практики в предприятията.	Проект на правилник по безопасност и здраве при работа	Въвеждане на единни правила и норми Превенция на професионалните рискове.	Държавен бюджет Фонд „УТ”

		- Правилник за безопасност на труда при термична обработка на металите (изд. 1969г.) - Правилник за безопасност на труда в предприятията, производители на пиво и малц в България (изд. 1973г.)					
7	Определяне на изисквания за БЗР при работа с: - взривни вещества, - пиротехнически изделия; - боеприпаси и огнестрелни оръжия и - при утилизацията на боеприпаси:	Разработване Правилник за безопасността на труда (ПБТ)	МТСП, МВР, ИА "ГИТ", социални партньори, професионални сдружения	Изготвен проект на нормативен акт	Проект на правилник по безопасност и здраве при работа	Въвеждане на единни правила и норми Превенция на професионалните рискове.	Държавен бюджет
8	Актуализиране на Статистическа система „Трудови злополуки“ (ДВ, бр. 50 от 2002 г.)	Изготвяне на общата методология и методиката за кодиране на характеристиките на трудовата злополука, съгласно Регламент (ЕС) № 349/2011	НСИ, НОИ	Статистическа система, отговаряща на Европейските регламенти и националното законодателство	Обнародване в Държавен вестник	Събиране и предоставяне на статистическа информация съпоставима с тази на страните от ЕС	Държавен бюджет Фонд условия на труд
9	Актуализиране на Статистическа системи „Професионални болести“ (ДВ, бр. 5 от 2004 г.)	Изготвяне на общата методология и методиката за кодиране на характеристиките на професионалната болест, съгласно Регламент (ЕС) №1338/2008	НСИ, НОИ	Статистическа система, отговаряща на Европейските регламенти и националното законодателство	Обнародване в Държавен вестник	Събиране и предоставяне на статистическа информация съпоставима с тази на страните от ЕС	Държавен бюджет Фонд условия на труд
Усъвършенстване на контрола по прилагане на законодателството в областта на БЗР							
10	Укрепване на административния капацитет на ИА ГИТ	Въвеждане на информационните технологии в дейността	ИА „ГИТ”, МТСП	Сключен договор за работа по Проекта, дейност	Разработена и внедрена	Повишаване качеството на	3 535 929,29 лв. с ДДС*

	(Проект „Повишаване ефективността на контролната дейност на ИА ГИТ”)	на ИА ГИТ		„Разработване и внедряване на информационна система на ИА ГИТ”	информационна система* (* дейността стартира през 2012г и ще приключи през 2014г.)	контролната дейност	(* бюджетът е общо за дейността от 2013г. до 2014г.)
		Обучение на инспекторите по труда	ИА „ГИТ” ЦРЧРРИ към МТСП	Повишаване на професионалната компетентност на служителите	Повишаване на квалификацията на служителите и поддържане на придобити специфични знания и умения за провеждане на ефективен и качествен контрол (общо 460 служители)* (* дейността стартира през 2013г. и ще приключи през 2014г.)	Повишаване качеството на контролната дейност	565 680 лв. с ДДС* (* бюджетът е общо за дейността от 2013г. и 2014г.)
		Включване в работата на ИА ГИТ на асистент - инспектори	ИА „ГИТ”, МТСП	Сключен договор с основни елементи - подготовка и изпълнение на функциите на асистент-инспектори, по Проекта	Назначени 110 асистенти в ИА ГИТ	Повишаване качеството на контролната дейност	
11	Осигуряване на прозрачност на дейността на Инспекцията по труда пред обществото	Осигуряване на информация за дейността на ИА „ГИТ”	ИА „ГИТ”	Периодични публикации, информационни кампании Поддържане на сайта на ИА „ГИТ”		Повишена прозрачност и повишена оценка на обществената значимост на дейността на ИА ГИТ	
12	Осъществяване на ефективна контролна	Насочване на контролната дейност в	ИА „ГИТ”	Извършени проверки		Увеличен брой предприятия с	

	дейност	предприятия от преработващата промишленост и строителството				осигурени здравословни и безопасни условия на труд	
		Насочване на контролната дейност в предприятията, извършващи дейност на големи строителни обекти, в т.ч. магистрали Тракия и Струма, обекти на „Метрополитен” АД гр. София	ИА „ГИТ”	Извършени проверки		Подобрена защита на работниците, извършващи дейности на големи строителни обекти в областта на условията на труд	
		Инспектиране на предприятията с рискови производства и дейности, подлежащи на периодичен контрол	ИА „ГИТ”	Извършени проверки		Превенция по здраве и безопасност при работа в рискови производства и дейности	
Информационно осигуряване на системата по БЗР							
13	Обработка и систематизиране на статистическата информация за трудовите злополуки и професионалните болести	Статистическа информация за трудовите злополуки за 2011 г.	НОИ	Статистическа информация, публикувана в сайта на НОИ	Налична, актуална статистическа информация за 2011 г.	Предприемане на мерки и мотивиране на управленски решения по безопасни и здравословни условия на труд	Бюджет на НОИ
14	Обработка и систематизиране на оперативна информация за трудовите злополуки	Годишна оперативна информация за трудовите злополуки за 2012 г.; Оперативна информация за трудовите злополуки за всяко тримесечие на 2013 г.	НОИ	Оперативна информация, публикувана в сайта на НОИ	Навременна оперативна информация за съответния период	Предприемане на мерки и мотивиране на управленски решения по безопасни и здравословни условия на труд Осигуряване на навременна оперативна информация за ТЗ	Бюджет на НОИ

15	Публикуване на данните в интернет страницата на НОИ за трудовите злополуки и професионалните болести	Разработване в табличен и графичен вид на статистическата информация за трудовите злополуки и професионалните болести, разпределени по класификациите съответно на ССТЗ и ССПБ.	НОИ	Книга за трудови злополуки/ брой, разпределение, показатели; Годишник на НОИ	Електронен вариант и на хартиен носител	Очертаване на тенденции в трудовия травматизъм	Бюджет на НОИ
----	--	---	-----	---	---	--	---------------

Приоритетна област II. Ефективно управление на професионалните рискове, в т.ч. и на новите и увеличаващи значението си рискова на работното място

16	Управление на дейността по здравословни и безопасни условия на труд	Разработване и въвеждане на модели на системи за управление на дейността по безопасност и здраве при работа (БЗР), с 14 обособени позиции	ИА „ГИТ”	Създадени 13 браншово ориентирани модели на СУБЗР, внедрени в 200 предприятия	Разработени и въведени 13 модела на системи за управление на дейността по БЗР в мин. 200 предприятия *	Подобряване на организацията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията	3 770 980 лв. с ДДС*
		Разработване на Кодекси на „добри практики”; Технически правила, Ръководство с практически правила и ръководни принципи по безопасност и здраве при работа	ИА „ГИТ”	Разработени Кодекси на „добри практики”; Технически правила, Ръководство с практически правила и ръководни принципи по безопасност и здраве при работа за 30 икономически дейности	Издадени и разпространени 30 бр. Кодекси за „добри практики” в тираж по 1000бр. всеки*	Подобряване на организацията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията	1 998 547 лв. с ДДС*

(* бюджетът е общо за дейността през 2013г. и през 2014г.)

(* бюджетът е общо за дейността през 2013г. и през 2014г.)

		Разработване на практически инструменти за оценка на работното място по икономически дейности	ИА „ГИТ”	Изготвени общ 30 методики за оценка на риска по икономически дейности, въведени в програмен продукт за оценка на риска	Достъпен за използване от широк кръг потребители програмен продукт за оценка на риска с въведена информация за 30 икономически дейности	Подобряване на организацията по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията	1 846 400 лв. с ДДС
17	Мониторинг на условията на труд по икономически дейности	Разработване на профили по безопасност и здраве при работа (БЗР) по икономически дейности	ИА „ГИТ”	Изготвени общ профил и 30 профила по икономически дейности	Разработен общ профил и 30 бр. профили по икономически дейности* (* дейността ще стартира през 2012г и ще приключи през 2014г.)	Наличие на актуална информация за 30 икономически дейности	2 358 046 лв. с ДДС* (* бюджетът е общо за дейността през 2013г. и през 2014г.)
18	Осигуряване на здравно наблюдение в сектор “Здравеопазване”	Проучване на психоемоционалното напрежение, насилието, стреса и бърнаут синдрома (синдром на професионалното изчерпване)	Социални партньори, НЦОЗА - МЗ	Идентифициране на рискови фактори за развитието на бърнаут синдрома, насилието, стреса и за влошаване на здравето на медицинските работници	- Разработени информационни материали за рисковите фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на работещите в здравеопазването - Разработени препоръки за ограничаване на вредното действие на рисковите фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на	Ограничаване на насилието, стреса и бърнаут синдрома и влиянието му на заболявания с психосоматичен механизъм на възникване, като: повишено артериално налягане, исхемична болест на сърцето, язвена болест на стомаха, депресия и др.	Държавен бюджет Фонд „УТ”

					персонала в здравеопазването		
19	Осигуряване на здравно наблюдение в образователния сектор	Проучване на психоемоционалното напрежение, стреса и бърнаут синдрома (синдром на професионалното изчерпване)	НЦОЗА - МЗ	Идентифициране на рискови фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на учителите	- Разработени информационни материали за рисковите фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на учителите - Разработени препоръки за ограничаване на вредното действие на рисковите фактори за развитието на бърнаут синдрома и за влошаване на здравето на учителите	Ограничаване на бърнаут синдрома и влиянието му на заболявания с психосоматичен механизъм на възникване, като: повишено артериално налягане, исхемична болест на сърцето, язвена болест на стомаха, депресия и др.	Държавен бюджет
Приоритетна област III. Насърчаване на промените в поведението на работещите и работодателите към прилагане на подход, насочен към укрепване на здравето и работоспособността							
20	Рехабилитация и реинтеграция на работещи от рискови сектори на икономиката	Рехабилитация и реинтеграция на работещи от рискови сектори на икономиката, които са принудени да сменят работа си вследствие на трудова злополука и професионална болест, или поради различна степен на трайна загуба на работоспособността, са останали без работа	НОИ, МЗ	Разработени и прилагани национални отраслови програми за рехабилитация и реинтеграция на работещите	Брой работещи, преминали рехабилитация	Подобряване на професионалния и здравен статус на работната сила в рискови сектори от икономиката	Бюджет на ДОО
21	Издаване и разпространение на	Изготвяне на дигитални с резюме на най-важните	МИЕТ, фонд „УТ”	Правилно прилагане на нормативните	Брой предприятия,	Повишена информираност с цел	Фонд „УТ”

	информационни материали във връзка с актуализираните правилници за безопасност на труда	разпоредби от актуализираните правилници за безопасност на труда		актове	разполагащи с информационни материали	правилно прилагане на нормативните актове	
22	Подкрепа за достоен труд – информирание на работещите с цел насърчаване на промените в поведението за укрепване на здравето и работоспособността	Изграждане и функциониране на електронна платформа за дистанционно обучение по БЗР. Поддържане на мрежа от информационни бюра "Достоен труд" Провеждане на кръгли маси по въпросите на БЗР. Издаване на наръчници по БЗР и разпространение на добри практики.	Социални партньори	Функционираща ел. платформа за дистанционно обучение Действаща мрежа от 25 информационни бюра в страната (1 централно бюро в София, шест регионални центъра, и 18 спомагателни бюра в страната.) Проведени кръгли маси – 8 бр. Издадени информационни мат. – 2бр.	Повишаване на мотивацията и информираността за подобряване на безопасността и здравето на работното място	Подкрепа за достоен труд – информирание на работещите с цел насърчаване на промените в поведението за укрепване на здравето и работоспособността	ОПРЧР
23	Укрепване и разширяване ролята на социалния диалог за повишаване на мотивацията за прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа	Провеждане на обучение по безопасност и здраве при работа за представители на: комитетите/групите по условия на труд, областните съвети по условия на труд, отрасловите (браншовите) съвети по условия на труд, както и на работодатели и работодателски организации	Социални партньори, Фонд „Условия на труд”	Проведени семинари за обучение по безопасност и здраве при работа	Брой проведени обучения	Повишаване на капацитета на социалните партньори на ниво предприятие за ефективно прилагане на законодателството по безопасност и здраве при работа	Фонд „Условия на труд”
		Провеждане на информационни кампании за превенция	Социални партньори, Фонд	Проведени конференции и кръгли маси за	Брой проведени информационни кампании	Повишаване на осведомеността и мотивацията на	Фонд „Условия на труд

		на професионалните рискове	„Условия на труд”	обмяна опит и добри практики в областта на безопасност и здраве при работа; Издадени и разпространени информационни материали по безопасност и здраве при работа за рисковни отрасли и дейности, и за рисковни групи работещи		работещите и на работодателите за изпълнение на законодателството по безопасност и здраве при работа	
24	Подобряване на информираността и компетентността на работещите за осигуряване на БЗР	- Организиране и провеждане на тематични курсове; - Разработване на учебни материали; - Разпространение на примери за добра практика - подбор и разпространение на примери за добра практика от утвърдени европейски и други източници; - Разработване на ръководство за оценка на психосоциалните рискове при работа в офис	МЗ / НЦОЗА; Фонд „УТ” социални партньори	Проведено обучение на специалисти в областта на ЗБР; Разработени и разпространени учебни материали; Подбрани и разпространени примери за добра практика	Брой проведени обучения; Брой учебни материали; Разработено ръководство	Повишена компетентност на работещите в областта на осигуряването на БЗР – медицински и немедицински специалисти, работодатели и мениджъри, работещи и техните представители – синдикати, КУТ и ГУТ.	Държавен бюджет

25	Разширяване на мрежата от комитети по условия на труд на съществуващата уеб-страница в три нови бранша в България: - минна промишленост; - дървопреработване; - храни и напитки	Провеждане на работни срещи за изготвяне на план за действие на КУТ в съответния бранш	Социални партньори	- Създадена и поддържана интернет страница; - Наличие на актуална информация за дейността на КУТ/ГУТ	Разширена мрежа на КУТ/ГУТ; Създадена и поддържана интернет страница	Подобряване на социалния диалог и прилагане на концепцията за достоен труд.	В рамките на бюджет по Проект „Достоен труд и диалог-обмен и добри практики”
26	Повишаване ефективността и ресурсната обезпеченост на сътрудничеството между ИА”ГИТ”, други контролни органи и социалните партньори.	Периодичен обмен на информация за състоянието на условията на труд	ИА „ГИТ”, социални партньори	- Повишаване на ефективността и ефикасността на контрола - Активиране дейността на комитетите и групите по условия на труд, там, където ги има и съответно създаване на такива	- Обмен на информация в тристранния съвет по условия на труд и ефективно сътрудничество - Повишаване активността на КУТ/ГУТ	Развитие на социалното партньорство на работното място	Държавен бюджет
27	Усъвършенстване на системата на образование и обучение по БЗР в средното училище.	Разработване на Учебно помагало в помощ на образованието и обучението по БЗР в средното училище.	Социални партньори	Разработено учебно помагало.	Разработено учебно помагало.	Подобряване на методиката на преподаване и съдържанието на учебната програма по БЗР. Практически указания в помощ на преподавателите при обучението по конкретни теми по БЗР.	Фонд „Условия на труд”

Използвани съкращения

МТСП	- Министерство на труда и социалната политика
МЗ	- Министерство на здравеопазването
МИЕТ	- Министерство на икономиката, енергетиката и туризма
НОИ	- Национален осигурителен институт
ИА „ГИТ“	- Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“
НЦОЗА	- Национален център по обществено здраве и анализи
НЦЗПБ	- Национален център по заразни и паразитни болести
АЗ	- Агенция по заетостта
КНСБ	- Конфедерация на независимите синдикати в България
КТ „Подкрепа“	- Конфедерация на труда „Подкрепа“
Фонд „УТ“	- Фонд „Условия на труд“
ЕАБЗР	- Европейска агенция за безопасност и здраве при работа
КУТ/ГУТ	- Комитети/групи по условия на труд
ЦРЧРРИ към МТСП	- Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи към Министерството на труда и социалната политика
ОПРЧР	- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“